

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda
és
kiadóhivatal:

CIRNER ÉS LINGNER
Főter 38. szám alatt,
hova úgy a lap szelle-
mi részét illető köz-
temények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: osztrótokön és vasárnap.

Előfizetési felhívás

„KÖZÉRDEK“ XVI. évfolyamára.

Lezajlottak a millenniumi év öröm-
ünnepei. Beállottak ismét a munkásság
hétköznapijai. Lelkünkben megmaradtak
a verőfényes ragyogásnak sugarai, az
örömmámor felmagasztaló érzelmei s
ezek teszik munkánkat edesebbé, törek-
véseinket reményteljesebbé. A politikai
hirlapírók komoly feladatai komoly mun-
kát kívánnak. Nemcsak a sajtóbírósnak
tartoznak felelősséggel, hanem első sor-
ban olvasó közönségüknek pártkülönbség
nélkül annak az olvasó közönségnek, mely
a hazafias szabadelvű nemzeti politika
barátja és a különböző hatáskörben hat-
hatós érvényre emelője. Ennek az olvasó
közönségnek a multból örökségül ma-
radott nagy és nemes ideáljait kell szol-
gálni; ezeket kell terjeszteni, beoltani
a szivekbe és fejleszteni, hogy együtt
érezve, mindnyájan együtt munkálhas-
suk a haza új ezredévének boldog jö-
vendőjét.

A „Közérdek“ a maga szerény
eszközeivel szintén e nagy és komoly
kötelességet igyekezik betölteni. A mi
nehéz viszonyaink között soha sem té-
vesztette el az érdekeire mértén
mindig teljesítette adatait a hazafias,
szabadelvű, nemzeti irányu politika szol-
gálatában. Vármegyénk, városaink, köz-
ségekünk közművelődési és közgazdasági
előhaladása, a társadalmi közélet föllen-
dítése mindig meleg szószólókra talált
a „Közérdek“ hasábjain. Hű króni-
kásai igyekeztek lenni a kornak, mely-
ben élünk, és gondos magvetői a jövő-
nek, melyért dolgozunk.

E feladatokat kívánjuk teljesíteni a
jövőben is. Munkatársaink buzgalma fo-
kozottabb mérvben fog megfelelni köz-
önségünk igényeinek s ezzel szemben
reméljük, hogy olvasó közönségünk is
hathatósabb pártfogásában fogja részesi-
teni a „Közérdek“-et, melynek szer-
kesztésében dr. Ebergényi Sándor mint
főmunkatárs fog kiváló részt venni.

Nagy-Enyed, 1896. december hó.

A „Közérdek“ szerkesztősége:

Dr. Magyarai Károly. Török Bertalan.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . . . 3 „ — „
Negyedévre . . . . . 1 „ 50 „

Az előfizetési pénzek Cirner és Ling-
ner kiadó céghez küldendők, kik a lap
csinos kiállítása és pontos szétküldése
felől gondoskodni fognak.

Magyar nyelv az oltárnál.

(L. I.) A lefolyt millenniumi év alatt
Hajdu-Dorog városából számra nézve
éppen úgy, mint hazafiasságánál s erős
akaratánál fogva tekintélyes deputáció
járt a miniszterelnöknél, a képviselőház
elnökénél és a hercegprímásnál. Görög
katolikus vallású magyar emberek ne-
vében jártak, kik közel 200 ezren van-
nak Felső-Magyarországon s az isten-
tisztelet szláv nyelvét nemcsak nem be-
szélik, de nem is értik. Azt kérték te-
hát, hogy a templomban oly nyelven
dicsérhessék az Istent, melyet ne csak a
papjuk, hanem mindnyájuk megértsen.
Azt kérték, hogy ne csak a náluk értel-
metlen, tehát közönyös szavakban, ha-
nem szívük szerint, a saját nyelvükön
egyesüljenek a pap imádságával. Tehát,

TÁRCZA.

A költözködési mánia.

(Monolog.)

Irta: Pakots József.

— A „Közérdek“ eredeti tárczája —

(Balambér Richárd ősjogász sietve jön
be a szintérré egy oldalajtón; kezében
ernyő, bot, koffer, karján felöltő, melyeket
ledob egy kerevetre, miközben nagyokat fuj,
aztán ő maga is fáradtan leül.)

Hála Istennek, csak hogy itt vagyok! Mi-
lyen átkozottul nehéz is volt ez a czók-mók!
Egészen meggörnyedtem alatta; akárcsak
egy milimári a puttonja alatt. (Fölkel és
elgondolkozva jár-kelel a szintéren, miközben
az arcát törülgeti a verejétektől.) Az az át-
kozott Sybilla hogy meghurczolt! A guta
kerülget, ha csak eszembe jut. (Észreveszi
a közönséget. Udvariasan.) Ah, pardon! Ne
méltóztassanak elítélni válogatatlan kifejezé-
seimért. Hiszen azt sem tudom már, mit be-
szélek. (Hirtelen meghajlással.) Különben
Balambér Richárd vagyok, az ősjogászok
klubjának örökös elnöke. Most költözködöm
Igen. . . (Fontoskodva.) Apropos! Ismerik-e
Önök a költözködési mániát? Nem? Pedig
van olyan legalább is, mint a kleptománia
vagy pirománia. Sőt a symptomáik is ha-
sonlók. Unalomból fakad. Az embernek iz-

galomra van szüksége, máskülönben eler-
nyednek az idegei. Igen. Az emberen erőt
vesz egyszerre valami unalom-fele, levert
lesz, aztán minden bosszantja. Teszem pél-
dálul úgy találja, hogy a cigarettája nem
fűtől jól, vagy a manchettája nem elég fé-
nyes. Hát ki a hibás? A trafikos, a mosóné.
Akkor aztán kezdi őket szidni, szapulni,
de persze csak — magában.

Künn borongós az idő.

Pedig éppen ma akarta bemutatni az új
czilinderét a Váci-utcán. De hát semmi,
senki sem kedvez neki, még az égiek sem.
Az égiekkel azonban nem mer összekapni,
mert, kérem, azok nagy urak. Akkor aztán
összevesz a háziasszonyával. Igen, a házi-
asszonyával és sohasem a házi urral. Mert
a háziasszonyal lehet jóízűen veszekedni.
Az kész élvezet!

Az ember először jól affektált kicsinylés-
sel kezdi ócsárolni a szobájának hiányos be-
rendezését. Akkor aztán biztosan számíthat
egy pár szépen körülczirkalmazott méltat-
lankodó megjegyzésre a szelidebb fajtából
(utánozva):

— No, hallja az ur! Hogy ez a szoba
nem elég szép? Mintha talán a püspöknek
szébb volna. Mit? Még nevet? Hát másod-
szor is mondom, hogy nincs, nincs és nincs!

Ez azonban még nem mindig vezet cél-
hoz. A háziasszony még kiméli hangszálait.

Akkor az ember más híján csapkodja az aj-
tókat, a cigarettavégeket ledobja a tapé-
tára, a cipőjét elfelejti letörölni a sártól,
mielőtt a szobába lépne, s több efféle. Mind-
addig, míg a háziasszony ki nem tör.

De lehet, oh igen, lehet, hogy a ravasz
háziasszony ismeri ezeket a stratagémákat
és hallgat. Akkor aztán nincs más menek-
vés, mint blazírtnak lenni. Olyan blazírtnak
teszem, mint Sardou „Odette“-jében Mé-
chamel.

Pedig a blazírt lakót a háziasszonyok ki
nem állhatják.

Nekik mindig van valami ügyük, amit kö-
zölniök kell a szoba-urral. Ha összekülön-
zik a szomszéd háziasszonyal, szalad a
szoba-urhoz, mert hát, kérem, „jogász“.
Aztán eimondja akkurátos részletességgel,
mikép merült föl köztük a differenzia. Hogy
a lelkem szomszédasszony mit mondott, ő
mit felelt rá, aztán — így tovább. Ime, egy
kész jogi eset.

Az ember ilyenkor aztán végigdül a di-
vánon, összefonja a kezét és hallgat. Oly-
kor-olykor gyökint egyet a fejével, de per-
sze olyankor, a mikor a kliense az ellenfél
szavait cizálja. Mintha éppen azt helyeselné.
És mikor a háziasszony jó egy órát igénybe
vevő, bonyodalmas esetének minden szála
szépen le van gombolyítva, akkor az ember
csak annyit mond rá, hogy: Ühüm. Egy

hogyan egyházi szertartásuk nyelve a magyar legyen, s hogy alkothassanak egy külön püspöki megyét ezen magyar liturgiájú gr. katolikus hazánkfiai.

Azon előkelő állású férfiak, kiket ügyük ajánlása végett felkerestek, helyeselték törekvéseiket; többé-kevésbé világosan meg is ígérték pártolásukat; egyszersmind előre jelezték a nehézségeket, melyekre ez az egyszerű, természetes és jóra való igyekezetük találni fog; de kifejezték azon reménységüket is, hogy minden akadály mellett is megmaradnak a kitűzött cél után való erényes fáradozásaikban. Annál édebb hangzik majd az első imádság, melyet a meghatottság könnyei közt, édes hazája nyelvén, először elfohászkodnak.

Időközben ezen görög vallású magyarok papjai a szláv liturgiát magyarra kezdték fordítani, hogy mihelyt az egyházi felsőbbség engedélyét megnyerik, állandó használatba vehessék őket; és a múlt év június 27-én, az ezredéves örömműnp általánosan fellekesült hangulatában magyar nyelven tartották meg Budapesten az egész görög szertartású istentiszteletet.

És ime! felmerült az előre jelzett akadály. Amíg Magyarországon, a magyar államban nem volt egy számbavehető hang sem, mely a mi nyelvünket a mi istentiszteletünkben örömmel ne üdvözölte volna: messze, a mi hazánk határain túl, idegen emberek vágták be ezen dicséretes kezdeményezés útját. Ez ügyben tett felterjesztésre megérkezett a „Congregatio de propaganda fide“ válasza Rómából. Rövid és határozott: a ma-

gyar nyelv az istentiszteletben meg nem engedhető; a magyar liturgiai könyvek eltiltandók s megsemmisítendők.

Nem tudjuk, ki tette meg ez ügyben a római kuriához a felterjesztést. Azt sem tudjuk elhinni, hogy r. kath. főpapságunk javaslatára döntötték el a kérdést eképpen. Sőt hajlandók vagyunk azt hinni, hogy ha a kuria kellő felvilágosítást kap ezen merev magatartásának képtelen voltáról; ha alapos meggyőződést szerez arról, hogy gör. vallású hazánkfiai igényei nemcsak jogosultak, hanem nemzeti szempontból elodázhatatlanul szükségesek is; és hogy minden akadály dacára meg fognak valószínűsülni, mert a nemzet általános követelésére meg kell valósulniok: nem fogja közel 200 ezer jó hívőjét abba a kényszerhelyzetbe hozni, hogy vagy az egyházfő iránt való engedelmisséget kelljen megtagadniok, vagy legtermészetesebb emberi jogait engedjék maguktól érthetetlen politikából elvitatni.

Mert hogy áll a dolog?

A történelmi jogok s az alapjaikon kifejlett intézmények folytonos fejlődésnek vannak alávetve; fejlődniök kell vagy meg kell semmisülniök. A fejlődés pedig csak akkor egészséges, ha a természeti jogok irányában történik. Ilyen természetes jog, hogy a magyar saját nyelvén tisztelhesse az Istent; mert hisz semmitéle kinyilatkoztatás nem mondja, hogy az égben melyik nyelvű imádság hallgattatik meg; s arra sincsen semmi ok, hogy amit a pap a népe nevében kér, azt a népe meg ne érthesse. Sőt az a kívánatos, hogy ne is kérhessen mást, mint amire népének s hazájának

igazán szüksége van. Ha ezen emberek, kik magyar nyelven akarják az Istent tisztelni, sokan vannak és kérésük nem egyezik az állam céljaival: nemcsak hazájukban, de akárhol bátran és akadály nélkül megtehetik. Ez a természet joga az anyanyelvre és vallásra vonatkozólag.

A magyar állam területén az egyetlen magyar szertartású egyházzal szemben négy van olyan, amely nem magyar nyelvet, s három olyan, mely idegen népnek ma is élő nyelvét használja az istentiszteletben. Ez a nyelv aztán, mint a nemzeti egyházak nyelve, mindenütt erős összetartó kocsot képez közöttünk, de amely kocsnak az ereje nemcsak az összetartásban nyilatkozik, hanem az ellenállásban is a magyar nyelvvel és kultúrával szemben. Azt nem is akarom itt említeni, hogy sokszor az egyház leple alatt idegen politikai érdekek is bujkálnak. Hagyományos szabadelvűségünk nem engedi meg, hogy bármelyik egyház ügyeibe avatkozzunk; pedig néha állami érdekünk erélyesen követelné. Hát csak a mi nemzeti érdekünk olyan Osáky-szalma, hogy abba innen is, amonnan is zavart csinálni benyulhatnak!? Amit ezen idegen nyelvű egyházak szervezetében tiszteletben tart, mert egyházi jogukat az autonómia, anyanyelvüket pedig a természet joga védelmezi: azt a maga édes gyermekei számára, ha kéri, biztosítani kell a magyar államnak. Nagy gyöngöseség jele volna, ha erre képtelennek bizonyulna.

De nem szükség a természet jogára hivatkozni. A liturgia egységét soha

szóval sem többet, Ez elég. A kliens ekkor még körül-fordul egy darabig, amit a maniatikus lakó bizonyos sejtelmes örömmel néz, s aztán előnti az asszonyt az epe.

— Hát jogász ur? Hát szándékszik az ur valamikor még diplomát kapni? stb.

Az ember akkor hideg nyugalommal fölkel és fölteszi a kényes kérdést, hogy mi kifogása van az igen tisztelt házi asszonynak ellene.

No, csak éppen ez kellett! A háziasszony ékes rikácsoló hangon kezdi elősorolni a kifogásait. Mit mondtam, elősorolni? Dehogyan is! Egy szuszra elmondja mindazt, ami a lelkét nyomja. Hanem az a szusz aztán el-tart egy jó óráig. Az ember csak akkor kezd tudatára jönni annak, hogy micsoda megrögzött, óriási bűnös is ő. Nem tekintve azokat a figyelmetlenségeket, a miket számdokosan tett, teszem a cigaretté-végek szét-szórása, a háziasszony előadása nyomán az ember megtudja, hogy hány-szor csapta ar-czul az etiquette-t napjában. Oh, nagyon sokszor; kérem, hamarjában ki sem tudnám számítani. Igaz, hogy a matematika különben sem erős oldalam. De pardon a kitérés-ért! Hát ahogy mondtam, az embernek egy egész hosszú órán keresztül kell szenvedni, amíg bűneinek listája végre ki van merítve. Kimerítve? Oh, dehogyan kérem! (keserű mosolylyal). Az első óra csak éppen sark-

po ntja a cziczerei beszédnek, amely minke Katilinákat leleplezni hivatva van. Akkor aztán kijelenti a szüksézu háziasszony, hogy még ez mind semmi. Brr! Semmi! Na, hanem aztán ami a semmi után következik, azt az ember már csak utána gondolja a többiekhez, ha ugyan van olyan élénk fantáziája, mert akkor egy sántító közmondással élve, hogy: „Szégyen a futás, de hasznos“, rohan, amerre a szem lát. Még a fejét, akarom mondani, a kalapját is ott-hon feleli. És rohan lélek nélkül, mint egy örült. A fülében még visszhangzik az ékes oratórium egyes kiemelkedőbb passzusa és kezd csodálkozni önmagán, hogy miképpen is férhetett meg benne az a sok ráolvasott gonoszság.

Azalatt persze örült rohanásában egy pár gyereket lever a lábáról, egy receptiált hazafinak, kinek kedvenc szójárása az az internationalis szócska, hogy: handlé, éppen a legilletékesebb helyén talál érzékeny sebet ejteni: az orrán tudniillik és több ilyen. És fut, rohan s talán a világból is kifutna, ha nem állna ott az egyik utcasarkon egy becsületes Mihászna, aki tárt karokkal fogadja.

Egy kis kimagyarázásra kerül a sor, a minék azonban az a vége, hogy a jámbor-képtű rendőr ördögi vigyorgással csipi karon az embert és viszi egy várható kinttűtetés biztos tudatában a — kapitányságra.

A kapitány ur persze nincsen a hivatalban, hanem majd megjön. Várni köll. (Készen.) Hát vár az ember. De ne kívánják az istenért, hogy elmondjam, hol vártam én. (Sóhajt és merően maga elé néz.) A boldog gyermekkor összes rémmeséi felelevenedtek a képzeletemben, amikor beletuszkoltak abba a sötét, dohos lyukba, amit a vizsgálati foglyok szobájának neveznek az optimisták. Ne, ne kívánják, hogy vissza-idézzem emlékeimben azt a keserves órát, melyet ott töltöttem. Mikor később a tükörbe néztem, csak azon csodálkoztam, hogy nem öszült a barna hajam szőkére.

Egy óra múltán végre oda állítják az embert a kapitány elé. Ezt a kinttűtető siet-séget pedig annak köszönheti, hogy a becsületes Mihászna jelentése úgy szól: miképp nagyon egy veszedelmes uri embert fogott el, ki valószínűleg gyilkosságnak elretentő színhelyéről menekült.

A kapitány ur először nem vesz tudomást az emberről, a rendőr alázatos jelentésére aztán kegyeskedik ráfordulni a deliquensre:

— Ki maga, hé? Mi a foglalkozása? stb.

Az ember illő szerénységgel felelget, mire

a kapitány ur rádörög, hogy:

— Hallja maga, ne sunyiskodjék!

Időközben küldenek tudakozódní, hogy a vallomás megegyezik-e a tény-álladékkal? És ekkor (fázósan) megjön a háziasszony!

sem vitatta senki. Hiszen a keleti és nyugoti ker. egyházban az idők folyamán 7—8-féle liturgia is volt szokásban; sőt a nyelvük is kezdettől fogva már kétféle volt, s ezek közt is korábbi a görög, mint a latin. Olyan népek, melyek állami lételüket, s olyan fejlődelmek, kik trónjukat nem a római egyház patrocíniuma alatt nyerték: a közép-korban is több nemzeti önérzettel és sikerrel jártak el az istentisztelet rendezésében. Így kaptak a bolgárok, morvák, oroszok szláv liturgiát. Így végezik az örmények saját nyelvükön az istentiszteletet. Sőt a nagy panszláv püspök, Strossmayer befolyása azt is kieszközölte, még pedig újabbán, hogy a horvátok is anyanyelvükön templomozzanak. Ha tehát a liturgia egységét soha nem követelte sem vallási tétel, sem egyházi hagyomány: hát miért akadályozza a mi nyelvünknek használatát az oltár előtt? Talán nem oly kedves az Isten előtt, mint akármelyik szláv nyelv? Ha pedig politika van a dologban, amint hogy másképpen nem is lehet, arra csak egy megjegyzésünk van: magyar embernek s magyar államnak csak magyar politikát szabad lehet követni és a mi ügyeinkben jogosultnak elismerni.

Nem akarjuk föltenni, hogy a kuria velünk szemben beállott volna a nemzetbomlasztó ideák szolgálatába. Inkább azt hisszük, hogy nem szívesen válik meg attól az egységesítő iránytól, melyet „katolikus” neve és célja szerint az egyházi fegyelemben is követett. De ilyen jelentéktelen külsőségekkel szemben a történelem már erős czáfolatokat

mutat föl a nemzeti vallások felé való sikeres törekvésben. Ma már nem rettegnek az emberek a herézis és skizma nevével; sőt jól hangzik előttük, csak magyar legyen.

Az emberiség ma nem képzeleti, hanem való czélokért küzdök. Ezt a valóságot pedig minden nemzetnek életigényei mutatják föl. Előttünk csak két lehetőség van: vagy erős, egységes magyar állammá leszünk, amelyben mindenki magyarnak vallja magát, s e szerint érez, gondolkodik és cselekszik is; vagy minden intézményünknek ez a czél, legkevésbé pedig idegen érdek szolgálja a motívumát; vagy el fogunk nyészni lassan a nagyobb népek fejlődésének forgatagában. Az erősödés elől pedig, ha élni akarunk, el kell az akadályokat távolítani. Ha lehet: szép szerével; ha így nem: kiméltlenül.

A kabinet.

Budapest, 1897. jan. 2.

Ujévi beszédében báró Bánffy Dezső miniszterelnök arra hivatkozott, hogy két évvel ezelőtt a szabadelvű párt ujévi üdvözlőre mint a képviselőház elnöke válaszul, úgy nyilatkozott, hogy büszkének érzi magát, hogy azon párthoz tartozik, amely a sikerek egész sorát képes felmutatni szabadelvű politikájában, amely sikerre minden igaz hazafi keil hogy büszke örömmel tekintsen. Midőn e beszéd után nemsokára a politikai viszonyok megváltoztak és báró Bánffy, hogy a szabadelvű párt uralmát és létét biztosítsa, kénytelen volt a miniszterelnökséget átvenni, erre csak a szabadelvű párt összetartásában és támogatásában való bizalommal mert vállalkozni. És ha ma, két év múlva, e bátor lépés sikerére szabad hivatkozni, ha konstatalhatja, hogy király és nemzet a leg-

jobb egyetértésben munkálkodnak Magyarországon állami épületének kiépítésén, úgy ezt első sorban a szabadelvű párt tettekben nyilvánuló támogatásának és azután miniszter társai kitünő közreműködésének kell köszönni.

Nem szándékunk — írja a „P. Corr.” — ezt a nyilvános elismerést kimerítően megvilágítani, de azt el kell ismerni, hogy a Bánffy-kabinet tagjai egytől-egyig, külön-külön és összességükben ezt a nagyszerű elismerést és a nemzet háliját teljes-séggel megérdemlik.

Ha úgy a kormány, mint a képviselőház politikai nyilatkozataiban és a nép nemzeti öntudatában ezt az örvendetes körülményt lehet a legnagyobb jogosultsággal hangsúlyozni, hogy korona és nemzet közt a viszony soha jobb, zavartalanabb, szívélyesebb és boldogabb nem volt, mint most, akkor e tény konstatálásánál meg kell emlékezni báró Jósika, a király személye körüli miniszter működéséről, aki a folytonos érintkezésben trón és nemzet közt lényegesen előmozdította céltudatos működése által ezt az áldásos harmóniát.

Báró Fejérváry a nemzeti önszeretet legnagyobb kincsének, a magyar honvédségnek hű öre. Ebből az intézményből, amely kezdetben, a maga jelentéktelen voltában, inkább zavara volt a magyar nemzetnek, mintsem büszkesége, a honvédelmi miniszter a fegyveres erő egyik legelőkelőbb tényezőjét fejlesztette ki, melylyel nemcsak az egész monarchia számolhat, de amelylyel Európának is számolnia kell. A honvédség tekintélye, hivatottsága és kitünő volta báró Fejérváry teljesítménye és ezt az érdemét sem a korona, sem a nemzet nem számíthatja fel elég magasán.

A belügyminiszter rendkívüli dolgot végzett és végez az állami anyakönyvvezetés és a közigazgatás államosítása terén. Ő, aki a megyei közigazgatás egész lajtorját a tulajdon szolgálati idejéből behatóan ismeri, a leghivatottabb reorganizátora ennek a közigazgatásnak.

A kapitány ur előtt egy XVI. Lajos korabeli pukedlit csap és aztán csipőre teszi a kezét. Dehogyan várja, hogy kérdezzék: megindul nyelveinek zsilipje magától is. (Utánozva.)

— Hát maga az a jó madár!

És kezdődik az, ami a semmi után következik. Az ember lekonyítja a fejét, mint egy bűnös, és hallgat. A kapitány ur már mosolyog. Valami végtelen gyönyörűség rajzolódik az arcára. A rendőr szájalmas tekintetet vet az emberre s ha felderül a kapitány ur arcán a mosoly, belevigyorog a markába. Mintha ez is a regulához tartoznék. Az embert pedig a guta kerülgeti. A háziasszony még beszélne tovább, de már csak tátog, annyira berekedt.

A kapitány aztán odajön az emberhez és impertinens mosolylyal rázza meg kezét, részvétét fejezve ki a félreértésért. Oly szeliden és oly szájalommal teszi ezt, hogy az ember szeretné torkon ragadni. De nem teszi. A kapitányban a hivatalos személyt sértene meg, s abból nagy baj származhatnék. Most egyelőre szépen kitámolyog. A tisztességtudó rendőr azonban még utána lohol és megfogja a kabátja szélét. Mentegetőzik. Végül meghatottan fejezi sajnálkozását a maga részéről is. De már erre elfogja az embert a düh, akkorát ordít, mint ama bizonyos oroszán, kit az egerek bo-

szantanak. Aztán rohan. Hogy hova? A pokolba, más néven a lakására.

Összecsomagolja a holmiját, ha ugyan maradt még valami, amit nem csapott be a zálogházba, és megy új lakást keresni. Ha van pénze, még azt a fényűzést is megengedheti magának, hogy hordárra bizza az equipage-át. (Szomorúan néz a divánra halmozott czók-mókjára.) Hanem hát akinek oly komiszul ütött be a ferbli, mint nekem tegnap, az csak maga czipeli szeretett holmijait. (Végigsétál a színen és fontoskodva folytatja.)

Igen, hölgyeim és uraim, ilyen a költözöködségi mánia! Egy társadalmi betegség ez, kérem, mely periodikus rohamokkal bír és tönkre silányítja a benne szenvedőt.

Hiszen téssék csak megnézni engem. Én már a tizenegyedik lakásomról költözök egy fél év alatt, nem számítva azokat az ideiglenes lakásokat, melyeket a kapitányságon az u. n. vizsgálati foglyok előszobájában és a megfigyelő osztályokban bírtam.

Hanem most már torkig vagyok mindenel. Föltettem magamban, hogy a 12-ik lakásomról nem költözöm sehova. Nem én! Különben is — hogy is mondjam? — babonás vagyok egy kissé.

De hát hol találhatok én olyan lakást? Önök talán tudnának egyet ajánlani. Igaz,

hogy már kiszemeltem egy csinosat, csak az aggaszt, hogy a háziasszonynak átkozottul szelid szemei vannak. Mert hát, kérem, még eddig minden háziasszonynak olyan átkozott szelid szemei voltak. Aztán később hogy szérták a villámokat! Brr! Irrrtózm a szelid szemektől. (Elgondolkozva.) Aztán az a butorzat is! Csupa unalom ásit belőlük az emberre. Nem, nem... Onnan el kell költözni. Azaz hogy... (megütődve). Hiszen még oda sem költöztem. (Elkeseredve.) Nos, látják kérem, még oda sem költöztem és már is el akarok hurcolkodni. Borzasztó!

Most azonban adieu! Megyek a lakásra. Bár unalmas, de máskülönbű pompás lakás. Igen. Hanem... Apropos! — Önök talán meg is látogathatnának olykor engem? Lakásom: Másvilág utca, I. em. 10. ajtó. Igen, legyen szerencsém! A viszontlátásra! (Indul, felveszi a koffert, kabátot, ernyőt, botot s hirtelen visszafordul.)

— Ah, bocsánat, elfeledtem megmondani, hogy... izé... esetleg csak 15-ig lakom ott, azután... azután... (sohajtván) majd értesíteni fogom önöket az új lakásomról, mely (újból sohajtván) éppen a 13-ik lesz. (Komoran, mintegy önmagának mondva.)

Lehet, hogy az utolsó is.

A pénzügyminiszter megoldotta a legnehezebb pénzügyi kérdéseket, a valuta-rendezést előbbre vitte annyira, hogy közel vagyunk a készítés felvételéhez és keresztülvitte, ami az alkotmányos korszak kezdete óta egyhangú kívánata volt a magyar mezőgazdaságnak: olcsó marhasót adott és ez által a mezőgazdaságnak állami részről áldozatot hozott, melyet gazdáink nem becsülhetnek elég nagyra.

A közoktatásügyi miniszter működésének rövid ideje alatt a népképzés intézményét az egész vonalon, a legalsóbb foktól a legmagasabbig, nemzeti pályára terelte és igazán szabadelvű rendszert honosított meg ott, hol korábban az abszolút korszakból maradt hagyományok és rendelkezések voltak érvényesek. Egyházi téren csak a kongrua-rendezés most folyó nagyszabású munkálatait és a katolikus autonómia előkészítését emeljük ki.

Az igazságügyi miniszter teljesítette a jogász-körök legforróbb óhaját és ami évtizedek óta majdnem keresztülvihetetlen szükség volt, törvényre emelte a bűnvádi pör-rendtartást és minden rendelkezésre álló eszközzel dolgozik az esküdt-bíróságok szervezésén és a polgári törvénykönyv létesítésén.

A kereskedelemügyi miniszter az államvasutak, a kereskedelem és ipar terén nagy elődjéhez méltó módon működött. Alatta nyitott meg a Vaskapu, épülnek a az új hidak a Dunán és a nagy Alföldet átszelő ut, az ő nevéhez fűződik a budapesti kereskedelmi kikötő régóta ápolott eszméjének megvalósítása. Az ezredéves kiállítás alatt reá hármló nehéz feladatot méltó és a nemzeti öntudatnak megfelelő módon teljesítette.

A földmívelésügyi miniszter reformjait és akcióját, aki csak rövid idő óta vezet bár hivatalát, egész nagy kötetben kellene méltatni. Szakított az eddigi hagyományokkal és nem politikus, hanem igazi földmívelési miniszter.

Josipovich mindig kötelességűen oda működött, hogy a jó viszony Magyarország és Horvátország közt zavart semmi körülmények közt ne szenvedjen, az egyetértés meg ne zavartassék. És ha legkiválóbb feladata abban áll, hogy a horvát érdekeket képviselje a magyar kormányzatban, másrészt feltétlenül el kell ismerni, hogy a magyar prestige értelmében működött Horvátországban. A jó, zavartalan és kitűnő egyetértés a két nemzet közt az ő bölcs és czeltudatos működésének is eredménye.

Ime, erre a gárdára, ezekre a munkatársaira hivatkozott báró Bánffy miniszterelnök és adózott nekik feltétlen elismeréssel. Örülünk, — írja végül a „P. Corr.“ — hogy az egész kabinet egyetértését annak tagjai közt és az egyetértést a nemzet és a kabinet közt konstatálhatjuk. A kabinetfő elismeréséhez vonakodás nélkül és feltétlenül csatlakozik az egész magyar nemzet és csodálja báró Bánffy szerencsés kezét, melyet munkatársai megválasztásánál oly meggyőző módon nyilvánvalóvá tett.

Levelezés.

Gyulafehérvár, 1896. decz. 31.

Városunk képviselőtestülete f. é. deczember hó 28-án rendkívüli közgyűlést tartott. A tárgysorozat napirendje következőleg tárgyalatott le: 1. Felolvastatták a császári és apostoli királyi Felségének az ezredéves

ünnepek sikeres lefolyása feletti örömet kifejező s a m. kir. miniszterelnök urhoz intézett magas kézírata, melyet a közgyűlés arra hallgatott végig, éljenzéssel fogadott és teljes szöveggel a közgyűlési jegyzőkönyvbe iktattatott. 2. A képviselőtestület legtöbb adót fizető tagjainak 1897. évre kiigazított s felolvasott névjegyzéke megállapított. 3. A közgyűlés jegyzőkönyvi részvételt fejezte ki a napokban elhunyt Drottár Mihály választott képviselőtestületi tag halála felett. 4. Az E. M. K. E. értesítése, mely szerint a jövő évi közgyűlés itt leendő megtartására nézve közölt meghívást az E. M. K. E. közgyűlése elfogadta, tudomásul vették. 5. A város közönségét és a róm. kath. püspökséget közösen illető A) tarifa szerinti, valamint a város közönségét kizárólag illető B) tarifa szerinti vámszedési jogosultság bérbeadásáról szóló tanácsi előterjesztés tudomásul vétetett, a bérbeadás összesen 9460 frt évi bérleti összeggel helyben hagyatott. 6. A levágott szarvasmarhák után fizetendő díj-szedhetési jogosultságnak évi 1005 frt-ért történt haszonbérbeadásáról szóló tanácsi előterjesztés szintén tudomásul vétetett s az eljárás jóváhagyatott. 7. A város erdejének 1896. évi vágásterülete, illetve ennek fatermése szintén írásbeli ajánlat útján 2791 frt 50 kr-ért előnyösen értékesítettén, az erről tett jelentés helyeslő tudomásul vétetett. 8. Közgyűlés utólagosan jóváhagyta a tanács előterjesztése alapján az a) irodai szerek s nyomtatványok, b) szolgásmélyzet ruházata, c) kisebb építkezések s javítások, végül d) a lámpa-felszerelés rovatokra előirányzott költségvetési összegeken felül a beállott kényszerítő körülmények nyomása alatt tett többletkiadásokat. 9. A volt német várközség 1897. évi költségvetési előirányzata jóváhagyatott azon hozzáadással, hogy a még ki nem tüntetett f. évi pénztári maradványból biztosítassék az előterjesztett költségelőirányzatból kitűnő jövő évi kiadási többlet. 10. Legtöbb idejét vette igénybe s tagadhatlanul legérdekesebb (a támadt vita folytán) tárgya volt a közgyűlésnek a helybeli Népbank részvény-társaság azon kérése, hogy a városi árva- és közpénzek egy része kérelmező pénzügyintézetnél nyerjen gyümölcsözőtő elhelyezést. Ezen tárgynál városunk új ellenzéke Dr. Téri Ödön és Dr. Gáll Béla tagokkal élén hosszabb vitát provokált, amennyiben nevezettek s társaik, mint a kérelmező pénzügyintézetnél érdekeltek, a kérés teljesítését szorgalmazták, amde ennek útjában állott mindenképp a városi érvényben lévő szabályrendelet azon határozatára, mely kimondja, hogy a városi tanács kezelése alatt levő közpénzek a helybeli takarékpénztárnál helyezendők el, e szerint tehát a kérés teljesítése a törvény erejével bíró szabályzat rendelkezésének áthágása lett volna. Különben a kérés megelőzőleg a gazdasági bizottságnak volt kiadva, amelynek véleménye az, hogy a fennálló szabályrendelet megváltoztatására, vagyis a közpénzek elhelyezésére nézve a helybeli takarékpénztárt megjelölő szakasz módosítására semmiféle indokot nem talált, azt sem idő-, sem czélszerűnek nem tartja, miért is a kérés elutasítandónak véli. Közgyűlés szavazat-többséggel azonosította határozatát a gazdasági bizottság véleményével, miért is a kérést elutasította. 11. A helybeli róm. kath. főgimnázium kérése folytán közgyűlés az ifjúsági zenealpra 100 frt segélyt szavazott meg egyhangulag. 12. Özvegy Grosz Fri-

gyesné, volt 48—49-es honvéd főhadnagy özvegyének eddigi 2 frt havi kegydíját 5 frtra emelte. 13. Munzath Albertet — tekintettel arra, hogy kérelmező megélhetését biztosító nyugdíj összeget élvez, — 50 frt segély iránti kérésével elutasította a közgyűlés. 14. F. évi szeptember, október, november havi pénztári rovincsolásokról előterjesztett s mindenben szabályszerű s pontos kezelést feltűntető kimutatások tudomásul vétettek. 15. Az idegen helyről behozott bor és must, valamint sör és szesz után fizetendő díjak szedési jogának nyilvános árverésen történt bérbeadásáról szóló tanácsi előterjesztés egyhangulag tudomásul vétetett.

Tisztújítás Verespatakon.

Verespatak, 1896. decz. 31.

A tisztújítás tegnap a legnagyobb rendben megtörtént s az következőleg folyt le:

A valóban szép és modern berendezésű új községház homlokzatán már kora reggel ki volt tűzve a szép nemzeti lobogó, mely az erkélyig ért le s ingásával lágyan ölelve az oszlopokat, sokszor a tetőre is feluszott, hirdelve, hogy az új községházban az első választás ma történik. A képviselőtestületi tagok és választó polgárok nagy része jóval a kitűzött idő előtt megjelentek, nem az érdeklődés, de inkább azért, hogy az új községházat megtekintsék. Impozáns nagy épület ez, melyben minden tisztviselőnek külön, csinosan berendezett irodája van, s amelyben a főszolgabírói lakás és iroda is van. A tanácsterem megyei városaink bármelyik tanácstermével vetélkedik s amelyet az előjáróság csinosan be is rendezett. A zöld posztóval letakart nagy tanácskozási asztalt csinos nádszékek veszik körül, az elnöki karszék felett a Felsége olajfestésű arcképe, szemben vele Magyarország címere díszel, a falak mentén körös-körül bórrel vont lözák kínálják magukat, s a meleglet egy szép, díszes cserép kandalló szolgálja.

A kitűzött idő elérkezvén, az érdekeltek a tanácsterem felé tödultak, melynek ajtaja előtt egy díszbe öltözött szolgabírói huszár fogadta katonás tisztelegéssel őket, s tárta ki előttük a terem ajtaját. Pont 10 órakor az elnök és a választást vezető főszolgabíró a választást megnyitottnak jelentvén ki, ugyanakkor bejelenté: az összes trespadesbe jött állásokra pályázott Décsy Tivadar nyug. kir. bányatisztviselő, a III. tanácsosi állásra (rendőrbiztos) pályázott Gruber Sándor, Gruber Vilmos, Áron Balint; a IV. tanácsosi állásra Krisán János verespataki lakosok, s végre hogy az eddigi tisztviselők mindegyike az eddig általuk betöltött helyre pályázott. Décsy Tivadar nyomban kijelenti, hogy ő csupán a II. tanácsosi állásra pályázik. Mire a főszolgabíró mint egyedüli jelentkezőket Jánky Kálmánt a bírói, Bitai Pétert a II. tan. állásra kijelöli, kiket a jelenlevők zúgó éljenzéssel ki is kiált. A képviselő-testület azután a II. tan. állásra Szánthó György eddigi tanácsost és Décsy Tivadart, III. tan. állásra Jánky András eddigi tanácsost és Gruber Vilmost, Áron Balintot, végre a IV. tan. állásra egyedül Gagyi Pálffy Samu eddigi tanácsost jelöli ki. Tíz választó kérésére a szavazás kezdetét vette s folyt déli 12 óráig, amikor is — tekintettel arra, hogy szavazók nem jelentkeztek — véget is ért. Délután 2 órakor hirdették ki az eredményt:

Bíró és pénztárosnak Jánky Kálmán; helyettes bíró és I. tanácsosnak egyhangulag Bitay Péter; adószedő és II. tanácsos-

nak 35 szavazattöbbséggel Szánthó György, rendőrbiztos és III. tanácsosnak 55 szavazattöbbséggel Jánky András, IV. tanácsosnak egyhangulag Gagy Pálly Samu választott meg, kikhez a főszolgabíró egy igen szép beszédet intézett s kiket nyomban fel is esketett. Az új tisztviselői kar nevében Jánky Kálmán bíró köszönte meg a választó közönség bizalmát, s ezzel a választási aktus véget ért.

Vegyes hírek.

— **Olvasóinkhoz.** Lapunk mai száma közli előfizetési felhívásunkat. Midőn e helyen is felhívjuk arra t. olvasóink figyelmét és kérjük jövőre is szíves pártfogását, kötelességünknek ismerjük ezuttal is kijelenteni, miszerint jövőben is első és fő kötelességünk leendő az elvállalt feladatnak híven megfelelni. Munkatársaink a régié és ezek száma a folyó évben is még szaporodott, mert mindig egyik kiváló gondoskodásunkat képezte, hogy lapunk minden egyes rovata szakképzett író által láttassék el. Rendes dolgozóitársaink: dr. Ebergényi Sándor, Lázár István, Horváth Miklós, dr. Farnos Árpád, Székelyhidyi Viktor, Balogh Ferencz, Pakots Ferencz és Székelyhidyi Ödön. Időközönként Albert Iván, dr. Bikfalvy Károly, Gáspár János, br. Kemény Endre, Kis Pál, Lengyel György, dr. Nagy Károly, Szabó Jenő, Szabó Gyula, Szilágyi Farkas, dr. Varró László, dr. Winkler Albert, dr. Werner Gyula kiváló tollából nyerünk közleményeket. Tudósítók — mint eddig is — mindig a leglelküimeretesebben és leghívebben fognak értesíteni mindazokról, mik a vármegye területén történnek és olvasóinkat érdeklik. A Budapesten a kiváló hírlapíró Lichtenstein József szerkesztésében megjelenő „Pester Correspondenz” című nyomatos lappal fennálló viszonyunk pedig lehetőségessé teszi nekünk, hogy az összes vidéki lapokat megelőzve a fontosabb politikai mozzanatok azonnal közölhesük. Egyik szerkesztőnk országgyűlési képviselő is lévén, a legérdekesebb budapesti híreket távirat útján fogja közölni lapunkkal. Magunk részéről tehát mindent megteendünk, hogy t. olvasóink igényeit kielégítsük, de viszont fáradozásainkat csak úgy koronázzandja siker, ha ebben olvasó közönségünk kellő mérvbeni pártolását megszerezhetjük, miért is ujjolag is tisztelettel kérjük az előfizetések megújítását.

— **Kinevezés.** Alsófehérvármegye főispánja Pásztor Gyula maros-ujvári községi előjárót díjnokká nevezte ki és szolgálat-tételre a maros-ujvári főszolgabírói hivatalhoz osztotta be.

— **Kinevezés.** A honvédelmi miniszter Incze Kálmán okl. gyógyszerész 1897. évi január 1. ranggal m. kir. honvéd gyógyszerész járulnokkal nevezte ki.

— **A nagyenyedi kaszinó** választmánya f. hó. 3-án ülést tartott, melyen Zeyk

Dániel elnök bemutatta a jóváhagyással visszaérkezett alapszabályzatot. Ennek alapján fog megtörténni e hó 10-én az egyesülés folytán létrejött új kaszinó végleges megalakulása. Ezen közgyűlésre felhívjuk az egyesület tagjainak figyelmét. Társas életünknek már eddig is valóságos áldásává lett az új intézmény. A vezetők bölcsesége mindent megtesz az emelésére. További jó hatása városi közönségünknek nemesen való szórakoztatásában attól függ, hogy az általános és élénk rokonszenvek mekkora mértékét fogja megszerezhetni. A kiolvasott lapok eladása f. hó 6-ra tételtett.

— **A helybeli izraelita hitközség** december 27-én tartotta meg évi rendes választmányi közgyűlését dr. Mátyás Mihály járási orvos és egészségügyi tanár elnöke alatt. A gyűlésnek a legfontosabb tárgya a hitközségi elnök s a többi előjárósági tag megválasztása volt. Hogy kik lesznek ezek s különösen, hogy a három elnök-aspirans közül ki kerül ki győztesen, az iránt már napokkal a választás előtt nagy volt az érdeklődés nemcsak izraelita hitsorsosaink körében, de város-szerte is. A közbizalom újból a volt elnök Grünfeld Dávid kereskedő köré összpontosult; mert bárha szavazásra is került a dolog, 20 szótöbbséggel való megválasztás egy maroknyi hitsorsos között, egyenlő a közbizalommal. A másik két kandidált közül Reich Mihály 6, Benedek Sámuel pedig 1 szavazatot kapott a 27 szavazatból. Jegyzővé Grün A. Samu, pénztárnokká Schönberger Mór, ellenőrré pedig Nussbaum József lett egyhangulag megválasztva. Midőn az ujonnan megválasztott hitközségi előjáróságnak megválasztásuk alkalmával őszintén gratulálunk, hiszünk és reméljük, hogy hazafias zsidóink ilyen előjáróság vezetése mellett, híven eddigi multjokhoz és buzdúlva vármegyénk szomszéd városa zsidain, városunk jótékony intézményeinek, szegényügyének ezután is buzgó pártolói lesznek.

— **Gyászhir.** Özvegylécfalvi Bodor Lőrinczné született Onody Veress Borbála a maga, valamint gyermekei: Irma, férjezett Brunner Beláné s a még kiskoru Gabriella, veje Brunner Béla s egyetlen kis unokája Béluska, valamint az elhunytnak fivére lécfalvi Bodor Sándor, ennek gyermekei sógora: Onody Veress Miklós árvaszéki ülnök és neje Sebesy Krisztina, Onody Veress Katalin sógorneje, s a közeli és távoli rokonok nevében a fájdalom megmérhetetlen sulya alatt mely gyászba borulva tudatja, hogy a forrón szerető jó férj, a szerető gondos édes apa, a jó testvér, após, nagyapa, sógor és rokon lécfalvi Bodor Lőrincz krakkói ev. ref. lelkész, élete 66-ik, boldog házassága 27-ik és papsága 36-ik évében mult hó 31-én szívvelhűdés következtében elhunyt. A leáldozó nap sugarai még vidám, derült arcára löveltek, s már este 10 órakor nemes szíve megszűnt dobogni. Halála által egy tiszta, önfeláldozó élet tört ketté; — a közélet benne egy minden jóért és nemesért lelkesedni kész bajnokot veszített; neje és kiskoru gyermeke pedig mindenét veszítte. A megboldogultnak hült tetemei folyó év és hó 3-án délután 3 órakor fognak örök nyugalomra helyeztetni. Emléke legyen áldott; nyugalma csendes! Krakkó, 1897. jan. 1.

— **Statisztika.** A nagyenyedi állami anyakönyvi kerület 1896. évi statisztikája. Mint lapunk mult számában említettük, a nagyenyedi állami anyakönyvi hivatalban az

1896. év folytán 212 születési, 196 halálzási eset jegyeztetett be, házasság pedig 51 izben kötött. A 212 születési esetben 129 fiú és 83 leány gyermek jegyeztetett be, az új szülöttekből 186 törvényes, 26 törvénytelen származású. Vallásra nézve a következő számokat adja ki az új szülöttek sokasága és pedig: 32 róm. kath., 100 ev. ref. 5 agostai ev., 7 unitárius, 50 gör. kath., 16 izraelita és 2 görög keleti vallású. Az 1896. év folytán bejegyzett 196 halottból 121 férfi, 75 nő jegyeztetett be. Házasságkötés 51 izben történt és pedig egy vallású völegény és menyasszony között 26 esetben, különböző hitfelekezetű völegény és menyasszony között kötött házasságok száma 25. A lefolyt évben a bejelentések a legrendesebben történtek ugy a szülésznek, mint a törvényben kötelezett családfő stb. részéről; így nem volt kényszerítve az anyakönyvi hivatal egy izben sem jelentést tenni felsőbb hatóságánál a bejelentést elmulasztók megbüntetése végett. Ezuttal is figyelmeztetjük a bejelentésre kötelezetteket, hogy saját érdekében, ugy a születési mint haláleseteket a maga idejében jelentsék be.

— **Álarozos-bál.** A nagyenyedi iparosifjuság által folyó hó 16-án tartandó álarozos-bálra az ügybuzgó rendező bizottság részéről az előkészületek nagyban folynak. A meghívók csak most küldettek szét, de az érdeklődés már is igen nagy. A rendezőbizottság az álarozban megjelenőkkel tudatni kívánja, hogy a főkapitány urtól az engedélyt megnyerte; e szerint nem kell senkinek külön engedélyt kérni, de az utcán álaroz nélküli kísérelvel kell jönni, vagy az álarozot csak a kapu alatt, vagy az öltözőben föltenni. Akik tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, kaphatják azt Incze István egyleti pénztáros urnál, vagy a rendező-bizottság bármely tagjánál az egyleti helyiségben.

— **Kéménybe fult.** A nagyenyedi országos fegyintézet villanytelepének kéményében Csilinski Vladislau Pavel krakkói (Gallicia) illetőségű kéményseprő segéd seprés közben felkavart óriási mennyiségű koromban megfulladt. Állítólag ittason ment volna fel a kéménybe, hová csakis nagy vigyázattal, kellő ügyességgel bíró kéményseprők szoktak bemászni, s így saját maga volt oka halálának.

— **Nyilvános köszönet.** A marosujvári első magyar Ammoniak szódagyár tüzőoltó testülete által saját pánztárának alapítására Maros-Ujvárt 1896. december 26-án rendezett zártkörű táncvigalom alkalmával felülfizetni voltak szívesek: Felix Károly 4 frt 50 kr, Cicimara Richard 4 frt 50 kr, Heinz Sándor 3 frt, Wiedemann János 2 frt 50 kr, Szilágyi Lipót 2 frt 15 kr, dr. Bikfalvi Fülöp 2 frt, Lencz Alajos 1 frt 50 kr, Szakács 1 frt 50 kr, Castaletto Hugo 1 frt, Karácsonyi Géza 1 frt, Szilágyi Zoltán, Schmelzer Vilmos, Bakosi Ferencz, Dunst Gyula, Beller, Ryba, Cepecauer 50—50 kr, Tobis Andor 30 kr, Karsai Ferencz 10 kr, összesen 27 frt 55 kr, mely felülfizetésekért a testület halás köszönetét fejezi ki Hagemann Ödön, parancsnok.

— **Pro és kontra Zola.** Mint minden nagy író, Zola, a modern naturalista-stil mestere is külön irodalomnak lett okozója, mely kizárólag csak az ő műveivel foglalkozik. A sok dicséret irat közt persze megakad olyan is, mely Zolát gyalázza. Így legutóbb M. Laperte kiadta egybegyűjtve a legmerészebb helyek szemelvényét Zola műveiből

állítólag azért, hogy ezzel irányának ocsmányságát bebizonyítsa. Az erénydíj helyett azonban, amelyre talán számított a „szerző,” a bírósággal gyűlik meg a baja az írói tulajdonjog megsértése miatt. Vigasztalásul ez ornótlansággal szemben Menier tanár „Zola elassique” című művében Zola regényeiből a legszebb helyeket kapta ki, hogy azokat megvilágítsa. Egy harmadik könyv, mely szintén Zolaról szól, dr. Toulouse ismert könyve, ki Lombroso nyomdokait követve, azt mutatja ki, hogy Zola tulajdonképpen beteg, lüszes Zola: ez a betegség.

— **A névjegyek eredete.** A névjegyek ősi hazája Khina. Már a Tong-dinasztia idejében (619—907.) általában el voltak terjedve a mennyei birodalomban, minthogy a társasági érintkezés formái ott már akkor a legszigoribban meg voltak határozva. A kínai névjegyek nagyobbak, mint az európaiak és fénylő vörös színűek.

— **A krakélérek.** Két ur összeveszett valamin és mindegyik arczul vágta a másikat. Vegre elvalasztják őket:

— Uram, — szól az egyik — ime a névjegyem. Holnap egész nap a lakáson lesznek található.

— Én is! — felel a másik.

— **Kínai asszonyok nyilvános szereplése.** Tudvalevő, hogy a kínai asszonyok nagyon elnyomott helyzetben élnek. Megvetett lények a mennyei birodalomban a nők és minden nyilvános szereplés el van előlük zárva. Annál meglepőbb, hogy a londoni nőkongresszuson Kínát két nő fogja képviselni. Igaz ugyan, hogy ez két asszony már meglehetősen kibontakozott a kínai állapotokból, amennyiben mindkettő keresztény, de mégis nagy dolog, hogy a kínai kormány rászanta magát a kongresszusra hivatalos képviselőket küldeni. A kínai kormány e lépése különben Li-Hung Csaug közbenjárásának köszönhető.

— **Érdekes könyvgyűjtemény.** Valóságilag páratlan könyvgyűjteményt szalasztott el a napokban a londoni city. Bonaparte Lucien herceg özvegye a city-nek ajánlotta fel megvételre. A herceg, mint ismeretes, nagy filologus volt és rengeteg sok nyelvészeti könyvet gyűjtött össze, köztük akárhány olyat, mely unicum. A fejedelmi filologus ugyan, mint III. Napoleon unokaöccse, nagyon sok könyvet kapott ingyen a francia kiadóktól, de mégis 400.000 frankot költött gyűjteményére, úgy, hogy özvegye vajmi olesó árt szabott, mikor a city-től 7000 font sterlinget kért a könyvekért. A city azonban két év óta nem tudta magát elhatározni, hogy ennyi pénzt adjon könyvekért és a nagybecsű gyűjteményt most egy Nichols nevű könyvkereskedő vette meg. A tudósok nagyon fájllhatják, hogy így esett, mert a gyűjtemény most szét fog kallódni.

— **Nőgyűlölő lord.** Nagy különöz volt Dysard lord, aki nemrég halt meg. Nagy birtoka s több szép palotája volt, de azért életének legnagyobb részét mégis a londoni Strand egyik piszkos házában élte le. Főtulajdonsága volt a lordnak a mértéktelen nőgyűlölet. Egy asszonynak sem volt szabad lakásába belépnie, sőt szobájának ajtaját olyan szerkezettel látta el, mely az ételt automaticæ adta be, így akarván elkerülni, hogy egy nőcseléd benézhesen szobájába. A lord vagyona, halála után, birtokain és házain kívül mintegy 25 millió forintot tett ki.

— **Az asszonyok olvasmányai.** A „Woman at Home” című angol folyóirat

kérdést intézett olvasónőjéhez, hogy mi a véleményök: mit olvassanak az asszonyok? Ugy ötven-hatvan évvel ezelőtt ennek a kérdésnek aligha lett volna értelme, mert az olvasónők túlnyomó része azt feleli vala, hogy a nők csak bibliát és a szakácskönyvet olvassák. Annak a felszázadnak a folyamán azonban, ami azóta eltelt, az angol nők helyzete óriási átalakuláson ment keresztül és az az angol nő, aki szerepet játszik a közéletben és be akar jutni a parlamentbe, nem elégedhetik meg a szentírással és a szakácskönyvvel. Nem is ez az olvasmányuk, hanem minden más, — főként pedig regény. Mrs. Annie Swan ki is kel a tuzásba vitt regényolvasás ellen és azt kívánja, hogy vagy az angol asszonyok áldozzanak kevesebb időt a regényeknek, vagy a regényírók írjanak oly műveket, melyekben a tudományos kérdések előkelőbb helyet kapjanak. Ha tekintetbe vesszük, hogy a mai angol regények legnagyobb része amúgy is túl van terhelve tudományos problémáknak vagy szociológiai kérdéseknek a tárgyalásával, jogos a kétség, hogy ha ez az elem még megnövekszik, megérdemlik-e majd azok a könyvek a regény elnevezést?

Meteorológiai jelentés jan. 2-től jan. 5-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erőssége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
7	72 2	-1.6	S ₁	10	—		
2	70 7	+0.7	—	10 *	ny.	†1.3	-3.7
9	70 4	-0.4	—	10	—		
7	69.3	-2.6	—	4	—		
3	67.3	+0.4	S ₂	9 *	ny.	†1.0	-4.5
9	68.0	-1.2	—	9	—		
7	69.5	-3.6	W ₁	7	—		
4	69.6	-0.8	NW ₂	3	—	-0.3	-4.3
9	72.1	-3.8	—	4	—		
7	73.2	-4.3	—	2	—		
5	72.5	†0.2	—	9	—		
9							

Kilátás: Száraz, mérsékelt fagy.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10 ik. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég ▽ = dara.

Irodalom.

— **Párisi Divat.** Harmadéve, mikor a Párisi Divat első száma megjelent, a magyar olvasóközönség csakhamar észrevette, hogy oly divatlap indult meg, amely ugyszólván új időszakot kezd meg a divatlapok irodalmában. Első sorban is az nyerte meg a közönség tetszését annyira, hogy a Párisi Divatban egyszerre egyesítve látta azokat a jó tulajdonságokat, melyek eddig nemcsak hogy ritkán voltak meg együtt, hanem amelyek közül az egyik ugyszólván kizárni látszott egymást az összes többi divatlapoknál. Így például az egyik, melyben a ruhák díszes voltára volt fektetve a főszűl, képtelen fénytűző, pazarló irányt hirdetett; a másik, mely egyszerűbb akart lenni, az izlést, az eleganciát tévesztette el szem elől tel-

jesen. Az ok az volt, hogy az ily divatlapok, bár hirdettek, hogy kepeik igazi párisi, londoni képek, voltaképp csak a Berlinen, Bécsen átjött s így meghamisított divatot mutatták be. A „Párisi Divat” az első, amely-nél csakugyan kimutatható a képek párisi eredete, sőt az is, hogy az ábrák egytől-egyig a legnagyobb párisi szabócégek (Worth, Fournery, Froncine, Montailié, Felix, Meunie) mintaruhái, melyeket vagy maguknak a műterem főnökének rajzai, vagy pompásan sikerült fényképek után mutat be a lap. Hogy a szöveg is lépést tartson a képekkel, a lapot Párisból Mme Cécile de Broutelles, Londonból Miss Jessie a Warren Ashworth tudósítja a divatújdonosságokról. A második évfolyamban megindult újítás is igen szerencsés, mert a lap külön e célra feltartott oldalán a londoni mintaruhák vannak bemutatva a walesi hercegnő udvari szállítóinak, a Redfern és az Ulter háznak mintái. A külföldi tudósítások mellett azonban gondoskodva van arról is, hogy legyen sok oly czikk, mely a hazai viszonyokra, magyar háztartásra, társadalmi életre illő. Elég a megjelent czikkek közül csak néhányat említenünk (A kesztyű kímélése; — Hogyan vegyük ki a foltokat; — Otthon készíthető dekoratív tárgyak; — A függönyök tisztítása; — A fehéreműs szekrények; — Vendéglátás; — Divatos asztalnemű; — A jour; — Szobai virágok), hogy lássuk, mennyire minden tárgyat figyelemmel tart a lap. Amint a vagyonszámba olvasóknak szórakozást, izlést ad, a szegényebb sorsuaknak a keresetet megkönnyíti, pl. kitűnő szabásmintái s számos háziipari dolog magyarázata által. — Méltók a többi képhez a pompás színezett divatképmellékletek is. A hölgyek részint a czikkek keretében, részint a szerkesztői üzenetek révén, minden kérdésükre megnyerik a választ, úgy, hogy a legkisebb faluban lakó hölgy is teljesen párisi izléssel öltöztethet a lap nyomán s ami fő, teheti ezt kevés költséggel is. Értesülnek az olvasók a legolcsóbb bevásárlási forrásokról is, melyekből különben a szerkesztőség is beszerez nekik bármit. — A laphoz gazdag szépírodalmi melléklet is járul, s ez érdekes, illusztrált regényeket közöl, továbbá beszélyeket s más rövidebb közleményeket a fővárosi életből stb. Előfizetési ára egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. A „Pesti Hirlap” pol. napilappal együtt egész évre 18 frt, félévre 9 frt, negyedévre 4 frt 50 kr. Mutatványszámmal szívesen szolgál a kiadóhivatal.

— **A Barátfalvi lévita** czimen írja meg a Pesti Hirlapban koszorus költőnk, Jókai Mór, azt a regényét, melylyel epein negyven esztendővel ezelőtt maradt adása a magyar olvasóközönségnek s mely az Elátkozott család befejező része lett volna. És az is lesz ez a század elejéről való korrajz, melyet méltán a legnagyobb érdeklődéssel várhatunk. A Barátfalvi lévitát az új évfolyamban közli a Pesti Hirlap, mely ma az írók fejedelmén kívül a legelsőrangú pupliczistákat és a legkedveltebb tárczairókat sorolhatja munkatársai közé. Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Tóth Béla, Ágai Adolf (Porzó), Murai Károly, Kenedi Géza (Quintus), Kozma Andor (Koboz), Gerő Ödön (Viharos), Kóbor Tamás, Gárdonyi Géza, Kálnay László, Szabó Endre stb., bizonyára oly névsor, melylyel ma egy más lap nem dicsekedhetik. A Pesti Hirlap abban is egyedül áll a lapok közt, hogy legtöbb külön kedvezményben részesíti előfizetőit; ilyen a ka-

rácsonyi ajándékul adott nagy képes nap-tár, mely éppen most jelent meg s küldetett szét a lap előfizetőinek; ilyen továbbá a havonként szétküldött jegyzéknapló, melyet szintén minden előfizető megkap. Kedvezményes áron kapja továbbá a Pesti Hírlap minden előfizetője a Párisi Divat című, díszes kiállítású heti divatlapot. A Pesti Hírlap, ha alakra nem is, de tartalomra nézve ma a legnagyobb, legterjedelmesebb lap, mert minden nap 20—24, ünne- és vasárnapokon 32—40 oldal terjedelemben jelenik meg s az ára mégis csak 3 frt 50 kr negyedévre, 1 frt 20 kr egy óra. A Párisi Divattal együtt negyedévre 4 frt 50 kr. Mutatványszámokat kívánatra öt napig szívesen küld a kiadóhivatal (Budapest, V. Váci-körút 78. sz.)

Közgazdaság.

Mikor ecetes a bor?

Erre a kérdésre a legtermészetesebb felelet az, hogy „ecetes a bor, ha ízén és szagán az megérezhető“.

De akárhányszor lehet dolgunk oly borral, melynél ez nem dönthető el ily egyszerűen; az egyik fél azt állítja, hogy a bor az eczetiztől és szagtól egészen ment, míg a másik azt vitatja, hogy az eczetkés iz (Stich) azon már felfedezhető. (Eczetkéség alatt értjük a kezdődő, alig észrevehető eczetizt.)

Nessler dr. karlsruhei tanár bizonyos fix számokat állít fel, melyekkel az eczetesedés határát kívánja megjelölni. Szerinte a közönséges vörösbőr 0.07, közönséges fehérbor pedig 0.10 gramm eczetsavban kifejezett illó savnál többet nem tartalmazhat. 0.08 g. illó savtartalmu fehér- és 0.12 g. tartalmu vörösbőr eczetesek.

Ezek a számok azonban csak irányadónak szolgálhatnak a borvizsgáló vegyész munkájának megkönnyítésére, de magukban a kérdést el nem döntenek; sőt a gyakorlat azt mutatta, hogy sok nagyon jól kezelt eczetesedést távolról sem mutató bor illó savtartalma meghaladja a közölt számokat, míg más boroknál eléggé észrevehető eczetaccentus mellett ezeken alul maradt.

Ha a bor vajsavat tartalmaz, úgy az aránylag nagyon alacsony illó savtartalom mellett is accentust mutat, de ha pusztán eczetsav van a borban, ennek ize csak nagyobb mennyiség jelenlétével válik feltűnővé. Ezért, ha az eczetesség meghatározására vegyi uton vizsgáljuk is a bort, nem szabad ezt a vizsgálatot pusztán a kémiai uton kimutatható savtartalomra alapítanunk, hanem ízlelőnknek és szaglásunknak is közre kell működnie bírálatunk kimondása előtt. Ha valamely borban a gyakorlott és finom érzékű borkóstoló nem képes az eczetesedés jeleit feltalálni, úgy az nem nevezhető eczetesnek, bár savtartalma az említett maximális számokat jóval meghaladná is.

Franciaország 1896. évi bortermése. Franciaország ez idejülig bortermését ottani hivatalos körök 44.656,000 hl-re becsülik. Amennyiben a becslés elfogadható, az esetben a jelen évi termés az 1895. évi 17.968,000 hl-rel mulja felül, az utolsó tíz év átlag-termését pedig 14.130,000 hl-rel. Hozzáadva még Algír 4.050,000 hl. és Korsika 100.000 hl. terméseit, az összes termés eredmény 79 departementben volt észlelhető, mely körülmény leginkább a szőlők kiter-

jedt rekonstrukciójának tulajdonítható. Az idén általában véve meglehetősen kedvező volt az időjárás a szőlőre, a virágzás a legrendesebb lefolyású volt s kései fagyok sem okoztak nagyobb károkat. Julius hó végeig mindenütt szépen fejlődtek a tőkék, később azonban a folyton tartó kedvezőtlen időjárás az érést némileg hátráltatta, elősegítvén egyben a szőlőbetegségek terjedését is. E körülmény némi befolyással volt a termés mennyiségére, habár csak 7 departementben volt csekélyebb a termés a tavalyinál; a minőségre egyes vidékeken szintén károsan hatott a kedvezőtlen időjárás. Alkoholtartalomra nézve az idén termelt borok a következőképp osztályozhatók: 11 fokon aluli borok: 41.952,000 hl; 11 fokon borok: 1.457,000 hl; 11 fokon felüli borok: 1.247,000 hl. Az összes idejülig bortermést 1175 millió frankra becsülik; ez összegben a finomabb minőségű borok (melyek ára a termelőknél hektoliterenkint az 50 frankot meghaladja) 86 millió frankkal szerepelnek.

Piaci árak.

Nagy-E. yed, 1897. január 3.			
Buza legjobb	1	véka	1.—
„ közepeszerű	„	„	—90
Kétszeres legjobb	„	„	—80
„ közepeszerű	„	„	—75
Rozs legjobb	„	„	—70
„ közepeszerű	„	„	—65
Zab legjobb	„	„	—50
„ közepeszerű	„	„	—45
Kukorica (tengeri)	1	véka	—75
Burgonya	„	„	—35
Széna legjobb	„	egy szekér	6.—
Szalma legjobb	„	„	2.20
Bikkfa 1 köbm. keresztirányú nélkül, 1 m. hosszú	„	„	3.50
Cserfa 1 „	„	1 „	3.—
Tölgyfa 1 „	„	1 „	3.—
Faszén kemény	„	egy hektoliter	1.50
Marhahús	„	1 kilogramm	—36
Sertéshús	„	„	—44
Szalonna	„	„	64—76
Diszózsír	„	„	—75
Vöröshagyma	„	„	—10
Fokhagyma	„	„	—10

Csarnok.

Egy szép ut.

— Irta: Taligás Áron. —

III.

Fiuméből Abbáziába kocsin is el lehet jutni, de vizen megtenni ez utat egy gyönyörűség teljes sétahajózás; Fiumé és környékének panorámája nyújt párját ritkító látványt.

A különben jó étvágygyal elfogyasztott ebédet (melynél a hal jó nagy részt foglalt le magának) sietségünkben egymásnak jó egészségére kívánni elfeledtük, az ebédutáni pihenő pedig eszünkbe sem jutott, — így aztán még két óra előtt már a „Molo Adámich“-on, egy csinos gőzös fedélzetén égtünk a vágytól, Abbáziát láthatni.

Nem sokára megindult hajónk s a szép meleg őszi nap szélesendjében haladtunk el a hatalmas s még mindig tovább épülő hullámgát mellett s lelki gyönyörűséggel és büszkeséggel érzetével néztük a verőfényben pompázó várost s hosszú, palotákkal s más hatalmas gyártelepek, közraktárak és kikötők kisebb-nagyobb s szebbnél szebb hajók sokaságával díszelő rakpartját. De mit is mondok? magam bizony az első alkalommal nem igen vehettem mindent szemügyre, mert figyelmem — utitársnőimnek tett ígéretem folytán — le volt kötve. Ugyanis — mint afféle tengertjáró ember (!) — megigérttem, hogy delfint mutatok ó nagyságaiknak s így

aztán, míg ők a szép partvidéken lefelétek szép szemeket, én mind a tengert lestem s alig vethettem tekintet a híres Minach-féle villára*) a prelukai öböl mellett, a kedves fekvésű Voloscára is alig szentelhettem pár pillanatot (pedig egy nem rég elhalt ifjú barátom emléke fűződik ahhoz, ki mindig azzal ábrándozott, hogy majd Voloscában nyeri vissza pusztuló egészségét s aztán... Voloscát meg sem látva, ábrándjaival együtt elment oda, hol nem baj többé a pusztuló egészség s nem kincs a testi ép-ség) s aztán delfint még se láttunk.

Amint aztán Voloscát is elhagytuk s közelébe értünk célunknak, nem lehet elmélázunk, nem lehet egyebet fordítani figyelmemet, csak erre a földi paradicsomra. Nézed, nézed s aztán bizonyos nemével az áhítatnak s előre felcsigázott képzeleted s várakozásodban való nem csalódásod miatt derült s talán kissé regényes vagy éppen költői hangulatban lépsz be Abbáziába!

Ha sokat vártam és reméltem Abbáziától, az teljesen meg is felelt annak; itt töltött napom a tetszés napja volt. Tetszett nekem a szép kék tenger, tetszett pompás tropikus növényzete, nagyon díszes virággyaival s áival; a libanoni czedrustól a Prunus lauroceratus bokráig s az óriás ficus-októl a díszes gynerium argenteum(pampaszfü)-ig, és a babérfák egész erdeje és a pálmák és a többi díszfa és díszvirág, és mindnyája az ohajtott felirattal. Tetszettek nagyon ezen felséges, dulsombu növényzet körül sűrűn kiemelkedő pompás villák. Tetszett pormentes éltető levegője, a szerelmi kettősökre annyira kínálkozó árnyas lugoszerű pihenő, s általában az, hogy seholy bántó köhögés nem érte fületem (pedig sokat vártam). Tetszett díszes uri közönsége, melyet — míg utitársaim messze elkalandoztak — soká figyeltem meg s e megfigyelés alatt bár jól esett azt vennem észre, hogy ez uri díszes közönség közt utitársnőinknél szebbek nincsenek, de még is legjobban esett, hogy közte annyi édes magyar beszédet hallhattam, hogy Budapest némely nyilvános helyén se többet (s ezt a nem magyar polgári zenekar is méltányolni látszik nem ritkán megkínzott magyar nótáival).

Mit mondjak aztán tengeri fürdőjéről?! Hát biz az valami sajtáságos, valami nagy-szerű és e sorok írója s a tapasztaltak után mások előtt is valami tetszős, kellemes valami. A templomban (isten előtt), a temetőben (a halálban), a törvény előtt, seholy de seholy sem olyan egyenlők az emberek, mint a tengeri fürdőben. A templomban kiváltságos (vörösbársonyos) padok, a temetőben díszsírhelyek, a törvény előtt is legalább udvariassági kiváltságok igen is vannak; a tengeri fürdőben azonban levetik az emberek a külső tiszteletet gerjesztő és megváró mázt; itt csak az ember áll embertársával és társnőjével szemben és mellett teljesen egyenlő jogokkal, egyenlő körülmények és befolyások alatt s ha toalettdol-gában is még egy lépéssel a tökéletesedés felé haladnánk, mondhatnám, hogy a tengeri fürdő éppen a paradicsom kertje (csupa tiltott gyümölcsfákkal). — Válaszfall ember és ember között nincs, férfi meg nő között egyetlen kifeszített vastag kötél képezi azt s csak is addig, míg az uszni nem tudók helye tart, azontul szabad a világ, nincs semmi válaszfal s még sincs feltve senki semmitől és senkitől, csak a néha ide

* Itt halt meg Andrássy Gyula gróf.

vetődő nem válogatós falánk czápektől s ezek ellen aztán erős drótháló véd meg.

Oh, egyszerű szárazföldi fürdők a ti kezdetleges fogalmaitok s ezekből eredő szintén kezdetleges szabályaitokkal, bujjatok el. Nem csoda, hogy legfőbb szabályaitok közt nincs az is: „csak bekötött szemmel szabad fürdeni“!

Milyen a tengeri fürdő? Azt semmi egyeb-hez hasonlítani nem lehet, csak egyiket a másikhoz; minden egyébtől különbözik. Nem csak a tisztálkodási szándék van a nagy hő-ség miatt következetes lehelési vágy, vagy a sósviztől várt megerősödés reménye visz bele; meg az ember minden előleges szá-mítás nélkül, huzza valami, mintha csak va-lami jól ismert kedélyes congressusi ismer-kedő estélyre vagy látványos s emellett él-vezetes előadásra menne, hol hullámzugás a zene (a parti zenének elenyésző gyenge hatása van a fürdőkre nézve), az ujjongó felkiáltások és hangos női nevetés a dal s a hő napsugarak hozzá a villanyvilágítás, s mosolyt csal ajkaidra annak látása, hogy magad is az előadók közt vagy számtalan látesőpározó embertársad mulatságára!

Nem lehet másképp; úgy látszik, ösztönse-rüleg hódolnak az emberek azon általános hitnek, hogy a tengeri fürdő fiatalít, vagy legalább is némi ellenszere a „megvényülés“ nevű kiterjedt járványos betegségnek. Én is hallottam, hogy azon esztendő, melynek évad-ját tengeri fürdőkön lakjuk, nem számít az öregedés minősítési táblázatában...

Ilyenformán handabandáztak gondolataim, midőn először álltam meg Abbázia fürdője előtt, s ez alkalommal nagy élvezetet találtam abban, hogy a kőfal-parkánnyal sze-gélyezett sziklás partról soká bámultam a fürdők kedélyes világát. Bertalan barátom majdnem gyermeki hangos örömben volt, a kis Etuska nagysám pedig — mint észre-vettük — kis delfinné változott, merész ivékben karikázva a mélyseges tenger felett, s míg mi — a többi tagja társaságunknak — bámultuk ügyességét, B. barátunk féltett kincséről le nem vette aggódó tekintetét, de nem dicsekedvén a legfőbb halerénynyel, nem követhette... Nem egy ifju pár azon-ban még a mély tengerben sem felejtkezett meg nem rég tett szent esküjéről, hogy egymást soha el nem hagyja... A vége aztán — mint várni lehetett — az lett, hogy a kis delfin nem uszott el, az ifju párok is jól megőrizték egymást és mind-nyájan szerencsésen ismét találkoztak, csak azt kell még megemlítenem, hogy B. bará-tom fürdészközben gyönyhalászattal is fog-lalkozott. Ugyanis fürdészközben egy fiatal hazánkfiával találkozott, kinek ifju neje va-lóságos gyöngy volt s fürdés után kis utazó ársaságunk tagjai maradván, elmondhattuk, hogy valóban szépen megsaporodtunk.

Mire a fürdésnek vége lett, ekkorra egy igazi delfin is megemberelte magát s én beválhattam ígéretemet. Örömmel jelentet-tem hölgyeinknek, hogy nem messze az ódon apátság előtt valami matrózok egy most fog-gott két és fél méter hosszú delfint mutog-atnak. Az már végképp befejezte a fürdő-kurát s egy gyékényen szépen kiterítve aludta az örök álmot, így aztán nyugodtan megtekinthették s bővebb tapasztalat ked-veért meg is tapogatták picziny kezeikkel.

Aztán egy rövid tengeri csolnakázás, erre a nők részéről az uzsonna következett a Quarnero kávéházban s aztán indulásig a fürdő bejárása főképp a regényes sziklás partján élvezető sétányon, fejezte be a na-

pot. És míg társaságunk ifjabb, fáradhatlan tagjai messze elkalandoztak, jó magam az „Amalia“ és „Angiolina“ villákban, azok gyönyörűen parkozott környezetében talá-tam gyönyört, s midőn a nap lemenőben volt, a tenger képezte bámulatom tárgyát megmagyarázhatlan fény- és színjátékával. Mint gyermek a meggyújtott vesszővéggel a sötétben leírt akombakomokban, úgy mu-latozol a tengernek a kék és aranyárga minden árnyalata, az ezüstfehér és bíbor, aczélszürke és a tűz fényének foltonként és sávonként változó, majd nyugvó, majd rezgő színjátékában! Midőn aztán az esti 7 óra, a távozás ideje, közelgett s én egy bucsupil-lantást vettem a fürdőhelyre is, ott már csak egy a felszínen uszkáló női szalmapa-pucs jelezte a mulandóságot...

Gondatlanságában nagyon elszéledt kis társaságunk nagy bajjal összeszedelőzködve, a visszatérő hajón pihente ki fáradságát, azalatt is gyönyörködve Fiumé világító tor-nyának fényvetésében.

8 órakor este értünk haza s Fiumé kö-zönségét térzene mellett hullámsani láttuk a korzón és molón. Mig aztán a többiek eb-ben a látványban gyönyörködtek és vacso-rára tértek, én diszes szobámban ledölvé, a nap emlékezetes eseményein még egyszer végig andalogtam, s midőn már félalomban harmadszor is újra kezdtem volna, egyszerre egy méla szép kardal hullamai verődtek va-lahonnan felém! Azt hittem, művészek éne-ke, pedig — miként reggel tett tudakozó kérdésemre felvilágosítottak — csak közön-séges egyszerű olasz munkások — valamely ünnepejére készülő — énekpróbája volt a szálloda szép nagy dísztermében! Mire az-tán az ényemek a vacsoráról hazatérve nyu-galomra tértek, vége volt a szép énekpró-bának s vége volt a fiumei első napnak is.

(Folytatása következik.)

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Cirner és Lingner.

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

833—1896. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagy-enyedi kir. járásbíróság 4704—896 számú végzése által Karácsony L. és fia ezég végrehajtó javára díódi lakos Zeyk Gábor ellen 215 frt tőke és egyéb törvényes járuléka követeles erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 400 frtra be-ösült 4 ökröből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 7118—896. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Diódon a községi előljárásság házában leendő eszközösére 1897. évi Jan. 12-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitű-zetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meg-jegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értel-mében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt N.-Enyeden, 1896. évi decz. hó 22. napján.

987 1—1

Gajzágó Simon,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 709—596.

k. e. b.

Pályázati hirdetmény.

Az Alsófehérvármegye területén szer-vezett kerületi erdőőri állomások közül a magyarigeni lemondás folytán meg-ürülvén, ezen 200 frt fizetés és 80 frt

lótartási átalánnyal javadalmazott erdő-őri állás betöltésére pályázat hirdettetik.

Felhivatnak pályázni kívánók, hogy az erdőőri szakvizsga leté-telét igazoló bizonyítvánnyal ugy életkorukat, egész-séges testalkatukat, eddigi alkalmazásuk és jelenlegi szolgálatukat igazoló okmá-nyokkal felszerelt folyamodványukat 1897. évi január hó végéig hozzám nyujtsák be.

Az erdőőri kerület terjedelme és szol-gálati teendőkről felvilágosítást nyerhet-nek a nagyenyedi és gyulafehérvári járási főerdésznél.

Alsófehérvármegye köz. erd. bizott-ság elnökétől.

Nagy-Enyeden, 1896. deczember hó 27-én.

Csató János,

köz. erd. biz. elnöke.

985 1—2

Sz. 4149—896.

ki.

Pályázati hirdetmény.

Abrudbánya rendezett tanácsu városá-nál üresedésben lévő és választás ut-ján betöltendő állatorvosi állásra ezen-nel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennélfogva pályázni kívánó-kat, hogy ezen 400 frt évi fizetés és a leöleendő állatok megvizsgálásából körül-belől ugyanannyi mellékes jövedelemmel összekötött állásra kellő okmányokkal felszerelt folyamodvényaikat, mely mel-lett az 1888. évi VII. t.-cz. 133. §-ban előirt állatorvosi vizsga letétele is igazolandó, 1897 évi január hó 30-áig adják be.

A városi tanács.

Abrudbányán, 1896. évi deczember hó 10-én.

Boér,

polgármester.

978,96. 2—3.

Milliók hevernek

parlagon, mivel a sorsjegytulajdonosok nem ellen-őrzik sorsjegyeiket vagy megbízhatlan sorsolási lapot járatnak.

Fizesstünk elő a „Pénzügyi Ujság“-ra.

PÉNZÜGYI UJSÁG

legt. ljesebb, legmegbízhatóbb és legolcsóbb

pénzügyi, tőzsdei és

sorsolási szakközlöny.

A „Pénzügyi Ujság“

közi az összes magyar, osztrák és külföldi sors-jegyek, záloglevelek, kamatozó kötvények, elsőbbségi kötvények és részvények hiteles sorsolási lapstromait.

A „Pénzügyi Ujság“

kimerítő és megbízható információkat szolgál-tat az értékpapírpiacon összes viszonyairól.

A „Pénzügyi Ujság“

rendes tudósításokat hoz a gabona- és termény-piaconról.

Előfizetési ára:

Budapesten házhoz hordva vagy vidékre postán küldve egész évre

1 frt 50 kr.

Előfizetők egy év leforgása alatt 80 sorsjegy huzásain ingyen játszhatnak. Előfizethetnek legolcsóbban postautólvány-nyal vagy a kiadóhivatalban.

Tessék mutatványszámot kérni!

(BUDAPEST, V. ker., Földő-utca 1. szám.)

976 2—8